

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Besluitvorming	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	5
4.1 Voorgenomen activiteit	5
4.2 Uitvoeringsvarianten en mitigerende maatregelen	6
4.2.1 <i>Uitvoeringsvarianten en mitigerende maatregelen</i>	6
4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	7
4.4 Nulalternatief	7
5. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	7
5.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater	8
5.2 Geluid.....	9
5.3 Lucht.....	9
5.4 Duurzaamheidsaspecten	9
5.5 Veiligheid.....	10
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN UITVOERINGSVARIANTEN.	10
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	10
8. EVALUATIEPROGRAMMA	11
9. VORM EN PRESENTATIE	11
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	11

1. INLEIDING

VARTECH B.V. verwerkt op dit moment zuiveringsslib en vergelijkbare slibben uit het beheersgebied van het voormalige Zuiveringsschap Veluwe. Voor de vigerende vergunning is in 1990 de m.e.r. procedure doorlopen. Zij heeft het voornemen om in haar bestaande installatie andere organische afvalstoffen te gaan verwerken dan tot nu toe, die bovendien afkomstig zijn van buiten het huidige aanvoergebied. Daarbij kan het ook gaan om afvalstoffen die aangemerkt worden als gevaarlijk afval. Om deze reden wordt opnieuw de m.e.r. procedure doorlopen.

Bij brief van 6 april 2000 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 19 april 2000².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat die in het MER opgenomen moet worden of die nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieumomstandigheden;
- belangrijke vragen en discussiepunten naar voren brengt, bijvoorbeeld over te onderzoeken alternatieven.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De volgende onderwerpen ziet de Commissie als essentiële informatie voor de besluitvorming en daarmee als hoofdpunten voor het op te stellen MER.

- de doelmatigheid van de natte oxydatietechniek voor de gevaarlijke afvalstromen, die Vartech gaat verwerken in vergelijking met de vigerende minimumstandaard uit het MJP GA II;
- de acceptatiecriteria en -procedure voor gevaarlijke afvalstromen in relatie tot de procestechniek, de emissies en de vereiste kwaliteit van de eindproducten; de acceptatiecriteria voor die afvalstromen die in grote hoeveelheden verwerkt gaan worden (reguliere stromen) dienen onderbouwd te worden met de resultaten van reeds uitgevoerde proefverwerkingen op semi-technische schaal;
- de ervarings- en actuele monitoringgegevens van de bestaande installatie w.o. de oorzaken en gevolgen van het huidige koelwaterverlies, de oorzaken en gevolgen van storingen in het functioneren van de installatie tot nu toe, hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater, de emissie van geur en geluid, de aard en omvang van het gebruik van hulpstoffen en de hoeveelheid en samenstelling van reststoffen. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voor het MER aanvullend onderzoek naar geur- en geluidhinder plaats moet vinden, omdat de op dit moment beschikbare monitoringgegevens onvolledig en niet actueel zijn;
- bij de effectbeschrijving moet met name ingegaan worden op de mate van hinder als gevolg van geur- en geluidemissie, het effect van verspreiding van koelwater in de ondergrond en de kwaliteit van het te lozen effluent.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling

De aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid moeten worden beschreven. In de startnotitie worden achtergronden van het voornemen en aandachtspunten bij het huidige functioneren kort besproken. In het MER dient uitvoerig ingegaan te worden op:

- de huidige vergunde capaciteit en de gewenste aanpassing voor zowel niet gevaarlijke afvalstoffen als gevaarlijke afvalstoffen;
- de herkomst en samenstelling van de nieuw te verwerken afvalstoffen; in de startnotitie wordt gemeld dat er vraag is naar kosteneffectieve verwerkingstechnieken voor nat-oxideerbare afvalstoffen met organische componenten of verontreinigingen. Deze vraag naar verwerkingscapaciteit dient onderbouwd te worden met marktverkenningen⁵ en op doelmatigheid beoordeeld.

⁵ Zie ook de reactie van de Inspectie Milieuhygiëne Oost (bijlage 4, nr 12) die vraagt om een marktverkenning naar de beschikbaarheid van potentieel te verwerken afvalstromen en eventuele andere manieren van verwerking daarvan.

Doelmatigheid verwerkingstechniek

Zoals gesteld in de startnotitie zal in het MER uitgebreid ingegaan moeten worden op de doelmatigheid van de natte oxydatietechniek voor de verwerking van de gevaarlijke afvalstromen en overige afvalstromen⁶. De startnotitie stelt dat natte oxidatie in de VerTech installatie vanuit het oogpunt van doelmatigheid gunstiger is dan conventionele verbranding in een AVI of draaitommeloven, zijnde de huidige minimumstandaard volgens het MJP GA II. Deze stelling dient in het MER te worden onderbouwd met toepassing van een methode op basis van levenscyclusanalyse (lca).

Wanneer het MER voor het Landelijk Afvalbeheersplan beschikbaar is, dient een relatie te worden gelegd met de daarin ontwikkelde minimumstandaard voor gevaarlijke en niet-gevaarlijke organische afvalstromen.

Knelpunten in het huidige functioneren van de installatie

In de startnotitie wordt gemeld dat er bij de huidige installatie problemen optreden als gevolg van het verlies van koelwater, de kritische situatie bij de verwijdering van stikstof in de afvalwaterzuivering en problemen ten aanzien van geur en geluid⁷. Daarnaast is in het verleden regelmatig sprake geweest van storingen in het proces. Deze storingen kunnen van invloed zijn op aard en omvang van milieueffecten.

In het MER zullen deze problemen toegelicht moeten worden, o.a. aan de hand van concrete actuele monitoring gegevens. De bestaande informatie, die de Commissie ter hand is gesteld⁸, biedt onvoldoende informatie. In het MER zullen actuele emissie- en immissie gegevens voor geur en geluid opgenomen moeten worden. Daarbij dient naast de continue emissie aandacht besteed te worden aan incidenteel optredende emissies. Onderscheid dient gemaakt te worden tussen geuremissie door de Vartech installatie en geuremissie door de naast gelegen a.w.z.i., hetgeen technisch goed mogelijk is.

3.2 Doel

Uit de startnotitie en de informatie tijdens het locatiebezoek maakt de Commissie op dat het doel van het voornemen is om door verschuiving in de aard van de te verwerken afvalstromen te komen tot een rendabeler bedrijfsvoering. Daarbij wordt in de startnotitie gesteld dat de emissies naar asrest, water en lucht als gevolg van het voornemen vergelijkbaar zullen zijn met de die bij verwerking van de huidige afvalstoffen.

Het MER kan deze beschrijving van het doel van het voornemen overnemen.

⁶ Zowel de Gelderse Milieufederatie als de Inspectie Milieuhygiëne Oost wijzen op de noodzaak tot onderbouwing van de doelmatigheid van de verwerkingstechniek (zie Bijlage 4, reacties nr. 4 en 12).

⁷ Meerdere inspraakreacties melden geurhinder (Bijlage 4, nr 1, 3, 5, 6, 8, 10 en 11) en geluidoverlast (bijlage 4, nr 1, 2 en 5)

⁸ Beschikbaar zijn gesteld de resultaten van twee geuronderzoeken uitgevoerd door Introplan in februari 1996 en door de provincie in november 1997.

3.3 Besluitvorming

Aangegeven dient te worden welke concrete randvoorwaarden het landelijke beleid op het gebied van verwijdering van organische afvalstromen (Tienjarenplan Afval 1995-2005, MJP GA II en mogelijk het LAP) stelt aan het voornemen.

Aangezien het gaat om optimalisatie in het gebruik van de bestaande installatie kan worden volstaan met een korte beschrijving van de overig randvoorwaarden (grenswaarden, emissies e.d.) die gelden voor de verwerking van gevaarlijk afval. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) door de provincie Gelderland en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) door het Waterschap Veluwe. Ingegaan dient te worden op de ontheffingsverlening in het kader van de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen.

Per 1 juli 2001 loopt de huidige toestemming voor bodemlozing in het kader van de Wet bodembescherming af. Hiermee werd een tijdelijke lekkage van koelwater naar de bodem formeel toegestaan. Indien ook na 2001 sprake zal blijven van lekkage van koelwater naar de bodem, zal in het MER aandacht besteed moeten worden aan de besluiten die genomen moeten worden om deze blijvende lekkage na 1 juli 2001 toe te staan.

Tenslotte kan ingegaan worden op de vervolgbesluiten die genomen dienen te worden om daadwerkelijke realisatie mogelijk te maken, zoals de wijziging van het vigerende bestemmingsplan.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en de varianten dient duidelijk te worden wat er hoort tot de beoogde veranderingen en wat er reeds valt onder de bestaande activiteiten.

Onder de beschrijving van het doel van het voornemen is reeds in gegaan op het streven van de initiatiefnemer om de emissies naar asrest, water en lucht als gevolg van het voornemen niet te laten toenemen ten opzichte van de huidige situatie. In het MER zal aangegeven moeten worden met welke maatregelen dit gerealiseerd gaat worden.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient ingegaan te worden op:

Aanvoer, transport en opslag

- de toename van het vrachtverkeer, de wijze van transport, aanvoertijden en de aanvoerroutes;
- de wijze en plaats van opslag van verschillende partijen afvalstromen en de aanwezige buffercapaciteit bijvoorbeeld in geval van storings⁹. Aangegeven dient te worden op welke wijze bodemverontreiniging wordt voorkomen bij de opslag van afvalstoffen, hulpstoffen en asrest.

Acceptatie

- Beschrijf de acceptatiecriteria die gehanteerd worden voor de reguliere stromen nat oxydeerbare organische componenten of verontreinigingen, die verwerkt gaan worden. Geef daarbij aan op welke wijze de resultaten van reeds uitgevoerde proefverwerkingen (emissies naar asrest, lucht en water), vertaald zijn naar deze acceptatiecriteria.
De startnotitie meldt proefverwerkingen op LBR-schaal. Welke schaal hiermee bedoeld wordt, wordt niet toegelicht. In het MER zal dit wel moeten gebeuren. Daarbij zal ingegaan moeten worden op de gevolgen van de opschaling voor procestechnologie en emissies¹⁰.
- Beschrijf de wijze waarop controle plaatsvindt op de samenstelling van de diverse aangeboden afvalstoffen.
- Beschrijf de verschillen in acceptatiebeleid tussen afvalstromen die regulier verwerkt gaan worden en afwijkende afvalstromen. Voor zover het de bedoeling is om afvalstromen te verwerken die niet voldoen aan de reguliere acceptatiecriteria, dient in het MER aandacht besteed te worden aan:
 - de wijze waarop op semi-technische schaal proefnemingen plaatsvinden;
 - welke informatie over aard en samenstelling daarbij wordt geleverd;

⁹ In de reactie van de Inspectie Milieuhygiëne Oost (nr.12) wordt gewezen op negatieve effecten bij opslag van te verwerken afval, met name bij storings.

¹⁰ De Gelderse Milieufederatie vraagt in haar reactie (nr.4) ook om informatie over de wijze waarop proefresultaten vertaald worden naar full-scale verwerking.

- in hoeverre bij de selectie van afwijkende afvalstromen aandacht besteed wordt aan de doelmatigheid van natte oxydatie als verwerkingstechniek;
- de wijze waarop de milieugevolgen worden ingeschat en hoe de monitoring van de milieugevolgen van dergelijke proeven op semi-technische schaal plaatsvindt.

Werking installatie en borging van kwaliteit eindproduct

- Beschrijf:
 - het principe van natte oxydatie;
 - de relatie tussen het verwerken van nieuwe afvalstromen en het risico op storingen; daarbij dient in ieder geval ingegaan te worden op ketelsteenvorming langs de wanden van de installatie (scaling);
 - de wijze waarop de receptuur tot stand komt en met name de menging van verschillende partijen. Beschrijf daarbij welke eisen aan de receptuur worden gesteld om optimale sturing van het proces mogelijk te maken en welke fysische en chemische parameters daarbij met name van belang zijn;
 - De startnotitie geeft aan dat de asrest afgezet gaat worden voor nuttige toepassing. Het kunnen voldoen aan de eisen die nuttige toepassing mogelijk maken dient te worden onderbouwd met resultaten van proeven voor die afvalstoffen die regulier verwerkt gaan worden;
 - een duidelijk stroomschema (met gescheiden water- en massastromen);
 - een massabalans;
 - verblijftijden per procesonderdeel;
 - een nadere uitwerking van de afvalwaterbehandelingsinstallatie en de invloed van de verwerking van de nieuw te verwerken afvalstromen op het proces van afvalwaterbehandeling; beschrijf daarbij de stabiliteit van het zuiveringsproces;
 - de wijze waarop de kwaliteit van de eindproducten tijdens en na het proces wordt gecontroleerd.
- Geef aan wat de sturingsmogelijkheden binnen het proces zijn en wat de minimale en maximale capaciteit is voor een effectief proces waarmee de beoogde doelstellingen worden gehaald.
- Geef aan welke hulpstoffen nodig zijn voor een goede procesvoering. Uit informatie die aan de Commissie ter beschikking is gesteld¹¹ maakt zij op dat het koelwater niet uitsluitend bestaat uit demi-water maar dat hieraan additieven worden toegevoegd. Informatie dient gegeven over de aard van deze additieven.
- Geef informatie over het energieverbruik en over de mogelijkheden om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden.

4.2 Uitvoeringsvarianten en mitigerende maatregelen

4.2.1 **Uitvoeringsvarianten en mitigerende maatregelen**

In de startnotitie zijn de volgende uitvoeringsvarianten genoemd, die te onderzoeken zijn in het MER:

¹¹ Verlenging van de Wm vergunning tot 2001 door GS van Gelderland, beschikking dd. 2 april 1997 (Mw 96.193 77- 6093006)

- varianten waarmee emissie van geur en geluid wordt beperkt;
- toepassing van zowel een thermische als een katalytische naverbrander voor behandeling van vrijkomende gassen;
- opwekking van “groene energie”;
- opties voor tegengaan verlies koelwater;
- bevorderen van nuttige toepassing van asrest als bouwstof.

Hieraan dienen toegevoegd:

- varianten voor aanvoerroutes;
- varianten die leiden tot verlaging van het verontreinigingsgehalte van het te lozen water.

4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

In aanvulling op de hierboven genoemde uitvoeringsvarianten die gericht zijn op beperking van milieueffecten, kan bij de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief aandacht besteed worden aan een uitvoering van de afvalwaterzuivering, die maximale verwijdering van stikstof mogelijk maakt.

4.4 Nulalternatief

Het nulalternatief is de situatie waarbij andere afvalstromen, niet zijnde gevaarlijk afval, verwerkt worden in de huidige installatie conform de vigerende vergunning. Aangegeven moet worden of een situatie waarbij de voorgenomen activiteit niet plaatsvindt, in relatie tot het doel van het voornemen een reëel alternatief (nulalternatief) is. Daarbij dient dus ingegaan te worden op de mogelijkheden om zonder verwerking van gevaarlijke organische afvalstromen de gestelde doelen te behalen.

Wanneer dit een reëel (nul)alternatief blijkt te zijn, moet het als een volwaardig alternatief worden beschreven. Is dit niet het geval, dan moet dit beargumenteerd worden aangegeven en kan worden volstaan met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling.

5. **BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Aangezien het voornemen betrekking heeft op een bestaande installatie, dient de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu mede gebaseerd te zijn op monitoringgegevens bij de huidige installatie (zie eerdere opmerkingen onder 3.1.)¹².

Bij de beschrijving van de huidige milieusituatie in het studiegebied dient informatie gegeven te worden over de autonome ontwikkeling in het gebied als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu verstaan, zon-

¹² De gemeente Apeldoorn vraagt in haar reactie (nr 5) ook naar onderzoek van de huidige geuremissie.

der dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen woningen, gevoelige gebieden en objecten, zoals kwetsbare ecosystemen.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed;
- aangegeven moet worden of effecten tijdelijk of permanent zijn;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten of de mate waarin effecten optreden moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral moet aandacht worden besteed aan die effecten die per uitvoeringsvariant verschillen of effecten die de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd;
- cumulatie van effecten, zoals met de effecten van andere bedrijvigheid op het bedrijventerrein en de a.w.z.i..

5.1 Bodem, grond- en oppervlaktewater

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

In het MER dient inzicht te worden gegeven in:

- de bodemopbouw en de bodemeigenschappen (kwaliteit), met name in de diepe ondergrond;
- de geohydrologische gesteldheid en de grondwaterstromingssituatie;
- het stromingspatroon en de kwaliteit van het oppervlaktewater;
- het verspreidingspatroon van het lekwater in de bodem en de effecten daarvan.

Milieugevolgen

In het MER dient inzicht gegeven te worden in:

- de effecten van de voorgenomen activiteit op het verspreidingspatroon van lekwater en de gevolgen daarvan;
- de kwaliteit en het stromingspatroon van grondwater;
- de kwaliteit van het te lozen afvalwater.

Bij de verspreiding van het lekwater in de bodem kan diffusie plaatsvinden van het zoete met het ontvangende zoute water. Dit diffusieproces is belangrijk bij het maken van een schatting over de meentijd zoet/zout en daarmee over de tijdsduur waarbinnen effecten van de lekkage van het koelwater nog merkbaar zijn, nadat aan de lekkage een einde is gekomen. In het MER zullen berekeningen uitgevoerd moeten worden over de omvang van de verspreiding via het verloop ervan in de tijd. Dit dient vervolgens vertaald te worden naar aan- of afwezigheid van effecten¹³.

5.2 Geluid

Beschrijf de huidige geluidbelasting met behulp van geluidcontouren.

De geluidbelasting als gevolg van het voornemen moet worden berekend op referentieposities gelegen op de dichtstbijzijnde geluidzone ex art. 54 Wgh en ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone op kortere afstanden. Daarbij dient inzicht gegeven te worden in de beschikbare akoestische ruimte binnen het zonebeheer van bevoegd gezag¹⁴.

5.3 Lucht

Beschrijf de huidige geuremissies op basis van actuele monitoringgegevens. Geef inzicht in de emissie van vluchtige componenten naar de lucht na realisatie van het voornemen en toetst deze aan het NER. Ga daarbij specifiek in op de mogelijke emissie van dioxinen.

Voor geur dienen de relevante geurcontouren te worden berekend met het Nieuw Nationaal Model, alsmede het te verwachten geurhinderniveau in de woonomgeving. Tevens dient aandacht besteed te worden aan cumulatie van geur met de a.w.z.i. Apeldoorn, die direct grenst aan het terrein van Vartech B.V. Aanbevolen wordt om naast een geuremissieonderzoek ook een snuffelploegmeting uit te voeren en bij beide onderzoeken het hinderaspect in beeld te brengen.

Besteed bij de beschrijvingen met name aandacht aan de emissies die sterk kunnen variëren, afhankelijk van de samenstelling van de geaccepteerde afvalstoffen en derhalve tot piekbelastingen kunnen leiden.

5.4 Duurzaamheidsaspecten

Geef een beschrijving van:

- de toepasbaarheid van de reststoffen, de indirecte effecten van die toepassing voor het milieu (bijvoorbeeld uitloogbaarheid bij toepassing als bouwstof, vermeden grondstoffen);

¹³ Meerdere inspraakreacties (nr. 4, 5 en 12) vragen naar informatie over de effecten van het koelwaterverlies.

¹⁴ Zowel de reactie namens Grint- en Zandhandel Bos BV en Bos Beton (nr. 2) als die van de gemeente Apeldoorn (nr. 5) wijzen op overschrijding van de geluidzone.

- het energetisch rendement van de installatie.

5.5 Veiligheid

Geef inzicht in de bestaande veiligheidssituatie en de mate waarin deze zich wijzigt bij realisatie van het voornemen. Ga daarbij in op de risico als gevolg van vervoer van gevaarlijke stoffen¹⁵ en het vervoer en de opslag van O₂.

6. **VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN EN UITVOERINGSVARIANTEN.**

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, varianten en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de uitvoeringsvarianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. **LEEMTEN IN INFORMATIE**

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

¹⁵ Uit twee inspraakreacties (nr. 7 en 9) blijkt zorg over de risico's als gevolg van vervoer van gevaarlijk afval.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

De provincie Gelderland dient bij het besluit voor vergunningverlening aan te geven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat VARTECH B.V. in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen.
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, varianten en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.